

แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง

Administrative Guidelines for Building Confidence in Child Development
Centers under Local Administrative Organizations in Rayong Province

สกล สกุกกล้า¹, ธีรังกูร วรบำรุงกุล², อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง³
Sakol Sakulkla¹, Theerangkoon Warabamrungskul², Arungiat Chansongsaeng³
Corresponding Author E-mail: 6626141029@rbru.ac.th

Received: 2026-01-11; Revised: 2026-02-28; Accepted: 2026-03-08

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่น 2) วิเคราะห์แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และ 3) นำเสนอแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง จำนวน 191 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง จำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง มีการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการเปิดเผยข้อมูล และระดับมาก 4 ด้าน 2) การวิเคราะห์แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วม การเปิดเผยข้อมูล การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ความรู้และทักษะ และการตรวจสอบติดตาม และ 3) การนำเสนอแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีองค์ประกอบแต่ละด้าน 6 มิติ คือ เป้าประสงค์ พันธกิจ วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และผลลัพธ์ โดยนำเสนอตามทฤษฎีระบบ ทำให้ได้แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง

คำสำคัญ: แนวทางการบริหาร, การสร้างความเชื่อมั่น, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹ Student in Master of Education Degree, (Educational Administration), Rambhai Barni Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² Advisor, Faculty of Education, Rambhai Barn Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

³ Co - Advisor, Faculty of Education, Rambhai Barn Rajabhat University

Abstract

This research aimed to: 1) A study of executive-level management expertise to build trust and confidence, 2) analyze management approaches for building trust, and 3) present management approaches for building trust of Early Childhood Development Centers under Local Administrative Organizations in Rayong Province. This study employed a mixed-methods research design. For the quantitative research, the sample consisted of 191 civil servant teachers and educational personnel under Local Administrative Organizations in Rayong Province. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.99. The statistics used included percentages, means, and standard deviations. For the qualitative research, the key informants consisted of local administrative executives, chief executives of local administrative organizations, local education personnel, and civil servant teachers and educational personnel under Local Administrative Organizations in Rayong Province, totaling 17 persons. The data were analyzed using content analysis and presented descriptively. The research findings revealed that:

1) the overall management for building trust of Early Childhood Development Centers under Local Administrative Organizations in Rayong Province was at a high level. When considered by dimension, one dimension—information disclosure—was at the highest level, while the other four dimensions were at a high level; 2) the analysis of management approaches for building trust of Early Childhood Development Centers identified five components: participation, information disclosure, creation of a safe atmosphere and environment, knowledge and skills, and monitoring and follow-up; and 3) the proposed management approach for building trust of Early Childhood Development Centers comprised six dimensions within each component, namely objectives, mission, vision, strategies, goals, and outcomes. These were presented based on systems theory, resulting in management approaches for building trust of Early Childhood Development Centers under Local Administrative Organizations in Rayong Province.

Keywords: Administrative guidelines, Building Confidence, Child Development Centers

บทนำ

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติ จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและส่งเสริมการพัฒนาตั้งแต่วัยเยาว์ การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการ บุคลิกภาพ พฤติกรรม การเรียนรู้ และความสำเร็จในชีวิต การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงบริบทของสังคมและวัฒนธรรมเพื่อสร้างพื้นฐานชีวิตที่ดีและพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและคุณภาพ สามารถเข้ารับบริการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งในด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ บุคลากร และวิชาการ เพื่อให้เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเติบโตในอนาคตของเด็กในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นพลเมืองที่ดีในสังคม ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน สังคม ครู/ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างรอบด้าน หลักสำคัญคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม กับวัยผ่านการเล่นและกิจกรรมที่มีความหมาย รวมถึงการปลูกฝังทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน จะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเติบโตเป็นคนดี มีวินัย และมีความสุขในสังคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2559: ก-ข; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 1; กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 2-4)

ภายใต้สถานการณ์จากการเปลี่ยนแปลงความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดระยอง ส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อจังหวัดทั้งเชิงบวกและลบ ครอบคลุมคิดในแผนพัฒนาจังหวัดระยอง เป็นการสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับคนระยอง โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทาง และคำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานจังหวัดระยอง, 2567: 198) ดังนั้น ประชาชนจึงมีความคาดหวังที่สูงต่อการให้บริการที่มีคุณภาพโดยเฉพาะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การดูแลและพัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับอนาคตของสังคม ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กในท้องถิ่นของตนเอง จังหวัดระยอง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตการปกครองทั้ง 8 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 126 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง 26 แห่ง อำเภอบ้านค่าย 25 แห่ง อำเภอแกลง 29 แห่ง อำเภอบ้านฉาง 13 แห่ง อำเภอนิคมพัฒนา 9 แห่ง อำเภอวังจันทร์ 9 แห่ง อำเภอปลวกแดง 9 แห่ง และอำเภอเขาชะเมา 6 แห่ง (ข้อมูลจากระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 1/2567, 2567) เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาเกี่ยวข้องกับปัญหาความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับความสนใจจากสังคม เช่น กรณีเด็กหญิงวัย 3 ขวบ จมน้ำเสียชีวิต ที่บริเวณสระน้ำหลังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านค้อ จังหวัดศรีสะเกษ (ข่าวสด, 2567: ออนไลน์) อีกทั้งกรณีครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพ้ว จังหวัดบุรีรัมย์ ตีเด็กวัย 3 ขวบ จนเกิดรอยขีดข่วนความไม่พอใจแก่ผู้ปกครอง (เนชั่นทีวี, 2566: ออนไลน์) และกรณีเด็กวัย 2 ขวบ จังหวัดร้อยเอ็ด ถูกครูหัวหน้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้ถาดข้าวตีหลังจนร่างกายมีบาดแผลฟกช้ำ (คมชัดลึก, 2566: ออนไลน์) นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่พบประจำจากการลี้มเด็กไว้ในรถจนเสียชีวิต กรมควบคุมโรคพบว่าในช่วงปี 2557-2563 มีเหตุการณ์เด็กถูกลี้มในรถ 129 ครั้ง เด็กอายุ 2 ปี เป็นกลุ่มที่เกิดเหตุบ่อยที่สุด โดยมีเด็กเสียชีวิต 6 คน และล่าสุดเมื่อเดือนสิงหาคม 2564 เด็กหญิงวัย 7 ปี เสียชีวิตจากการติดในรถ รวม 9 ปี เกิดเหตุเด็กติดในรถทั้งสิ้น 130 คน (Thai PBS, 2565: ออนไลน์) เหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนถึงปัญหาด้านความปลอดภัยของเด็กผู้เป็นบุตรหลานประจูดังกล่าวตามดวงใจทำให้ผู้ปกครองและสังคมมีความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพและความปลอดภัยของการดูแลบุตรหลานขณะอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงทำให้อาสาขาดความเชื่อมั่นต่อการให้บริการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีความสุข ปลอดภัย และมีพัฒนาการที่ครบถ้วนตามมาตรฐานทำให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

จากความสำคัญดังกล่าว การศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง เป็นแนวทางที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เสริมสร้างให้บุคลากรมีแรงจูงใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร สร้างความไว้วางใจ การยอมรับและเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความสำคัญของการบริหาร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหาร ดังนี้

อรรถัย พลมัน, และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2567: 136) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา โดยวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาเพื่อสร้างวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติจริง กำหนดเป้าหมาย

ที่ชัดเจน แสวงหาข้อมูลสารสนเทศ สร้างทีมที่เข้มแข็ง บูรณาการความร่วมมือหลายฝ่าย สื่อสารสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากร กระตุ้นการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียม และให้รางวัลหรือผลตอบแทนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไป

สกล สุกุลกล้า, และชยานิน ศรีกรกระโทก (2566: 30) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสามารถทำให้องค์กรดำรงอยู่ร่วมกันด้วยความดีงามความถูกต้องและความสงบสุข ด้วย 6 หลักการ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า รวมถึงหลักการ 5 ให้ สู่ความยั่งยืน ได้แก่ 1) ให้ความรู้ 2) ให้โอกาส 3) ให้การยอมรับ 4) ให้ครอบครัว และ 5) ให้ความก้าวหน้ามาเสริมการบริหารจะทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดการยอมรับจากทุกภาคส่วนและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ส่งผลให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและองค์กรมีความมั่นคงยั่งยืน

ภัทรกร โนนี่, และคณะ (2565: 70) การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พร้อมทั้งการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ปัจจัยสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ด้านบุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) ทรัพยากร (Materials) และวิธีการ (Method) ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Sinnaiah et al. (2023: 46) สรุปไว้ว่า ความสำคัญการบริหาร คือ รูปแบบการตัดสินใจ (เหตุผลและสัญชาตญาณ) ส่งผลเชิงบวกต่อกระบวนการคิดเชิงกลยุทธ์และประสิทธิภาพ ขององค์กร การประมวลผลความรู้ความเข้าใจในการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ เพราะถือว่าทุนมนุษย์เป็นทรัพยากรที่จะเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพขององค์กร

PARLAK, & Caner DoGan (2022: 333) กล่าวไว้ว่า การบริหารราชการมีเป้าหมายเพื่อเข้าถึงโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยหลักการต่าง ๆ เช่น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงการกำกับดูแลเข้าสู่ระบบ

จากแนวคิดที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหาร หมายถึง การตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของการบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานและความสำเร็จ จำเป็นต้องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน เพื่อให้การจัดการทรัพยากรทั้งบุคคล งบประมาณ วัสดุ และข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างยั่งยืน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้เกิดการยอมรับจากทุกภาคส่วนและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. ความสำคัญการสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญการสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2562: 5-14) ได้อธิบายว่า มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นมาตรฐานกลางที่ใช้เป็นแนวทางในการประเมินและยกระดับคุณภาพ ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นเครื่องมือประกันคุณภาพภายใน รองรับการตรวจประเมินจากต้นสังกัดและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) มาตรฐานนี้เน้นการพัฒนาเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี เพื่อให้เด็กมีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน นอกจากนี้ หากสถานพัฒนาเด็กมีศักยภาพสูงกว่ามาตรฐาน สามารถเพิ่มเติมเกณฑ์ตามบริบทได้ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21

iSTRONG Mental Health (2561: ออนไลน์) กล่าวไว้ว่า ความมั่นใจเกิดจากความเชื่อใจโดยความเชื่อใจ (trust) กับความไม่ไว้วางใจ (mistrust) ซึ่งเริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึงวัยเด็ก หากเด็กได้รับความรักและการดูแลอย่างสม่ำเสมอ จะพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เด็กมีความมั่นใจและไม่วิตกกังวล เป็นพื้นฐานเริ่มต้นของการพัฒนาอัตลักษณ์ (Ego Identity) หรือการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงของเด็ก ซึ่งจะเกิดขึ้นชัดเจนในช่วงวัยรุ่นนั่นเอง นอกจากนี้แล้วหากเด็กได้รับการส่งเสริมความมั่นใจอย่างต่อเนื่อง ความมั่นใจนั้นก็จะติดตัวเค้าไปตลอด

มัทรี บุญเจริญ, และ สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ (2560: 146) ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรควรให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างผู้นำและคนในองค์กร โดยผู้นำควรเพิ่มความใส่ใจในความเป็นอยู่และความต้องการของสมาชิก ให้ความสำคัญเป็นกันเองในการทำงาน เป็นที่พึ่งให้คำแนะนำและสนับสนุนความคิดเห็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและกำลังใจในการทำงาน

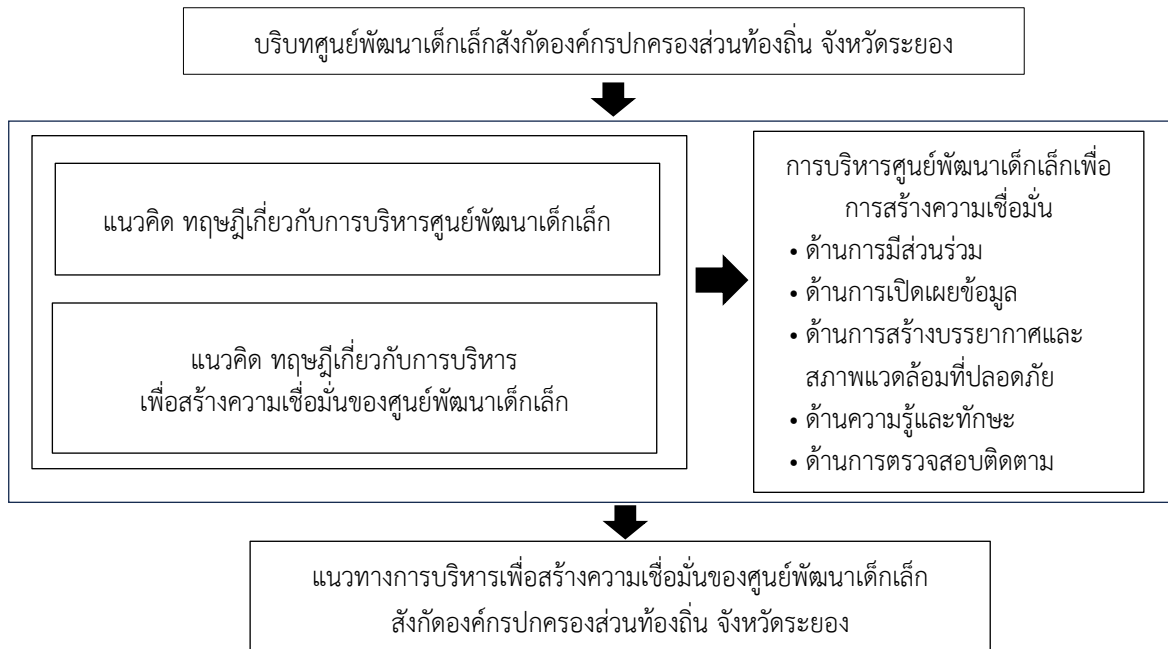
ผู้นำควรรหาความรู้และแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความเชื่อมั่นและพร้อมเผชิญปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559: ก-ข) ได้อธิบายว่า การจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก 2) มาตรฐาน ด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน และ 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรณีศึกษา กรานเลิศ (2559: 306-307) ได้สรุปไว้ว่า การสร้างความยอมรับจากประชาชนต้องอาศัยผู้นำที่ใช้ หลักธรรมาชาเป็นศูนย์กลางในการบริหารงาน โดยยึดหลักนิติธรรมที่เคร่งครัด พร้อมด้วยโครงสร้างและระบบปฏิบัติการที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อให้การแก้ปัญหาทุจริตสำเร็จ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ และได้รับการยอมรับจากประชาชน หลักธรรมาชาเป็นคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมและครอบคลุมในการบริหารบ้านเมือง เน้นการแก้ปัญหาที่รากเหง้า อย่างยั่งยืนและการปฏิบัติที่ซื่อสัตย์ โดยบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนแนวคิดและมาตรการต่าง ๆ เพื่อการ พัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความสำคัญในการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น หมายถึง การสร้างความไว้วางใจ ความมั่นใจในคุณภาพและความสามารถในการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กให้มี ความสุข ปลอดภัย มีพัฒนาการครบถ้วนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด ทำให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีระบบการประเมินและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดย อาศัยการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง มีความเชื่อมั่นและน่าเชื่อถืออย่างยิ่ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและองค์ประกอบของการบริหารที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่น จึงได้กำหนดตัวแปรหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการเปิดเผยข้อมูล 3) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย 4) ด้านความรู้และทักษะ และ 5) ด้านการตรวจสอบติดตาม โดยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2558: 349-350) ประกอบด้วย วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประยุกต์ใช้กระบวนการสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry : AI) เพื่อวิเคราะห์เค้าโครงแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่น พร้อมทั้งใช้กระบวนการวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) กำหนดเป็นกลยุทธ์ มีทั้งกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง เพื่อสร้างแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง และนำเสนอแนวทางดังกล่าวด้วยทฤษฎีระบบ (System Theory)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง จำนวน 126 แห่ง ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่นแห่งละ 3 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 378 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดระยอง. 2567)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่น แห่งละ 3 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 378 คน โดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan. 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นชั้นของการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบประเมินการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วม 2) ด้านการเปิดเผยข้อมูล 3) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย 4) ด้านความรู้และทักษะ และ 5) ด้านการตรวจสอบติดตาม

เครื่องมือเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามที่สร้างขึ้นซึ่งอยู่ในขอบข่ายของคำนิยามศัพท์ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการตรวจสอบและปรับปรุงก่อนนำไปใช้เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ประกอบด้วย 1) แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ 2) แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งข้อความดังกล่าวได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

2. นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) คัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความจำนวน 40 ข้อ มีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.91

3. นำข้อความที่คัดเลือกไว้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วม เท่ากับ 0.95 2) ด้านการเปิดเผยข้อมูล เท่ากับ 0.97 3) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เท่ากับ 0.95 4) ด้านความรู้และทักษะ เท่ากับ 0.97 และ 5) ด้านการตรวจสอบติดตาม เท่ากับ 0.97 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคิวอาร์โค้ดของแบบสอบถาม เพื่อให้สามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์ได้สะดวกขึ้น โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการตอบกลับและการตอบกลับของแบบสอบถามออนไลน์มีความสมบูรณ์ 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 9 คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผ่านการประชุมออนไลน์ google meet จำนวน 8 คน ด้วยตนเองและไม่เข้ากลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง วิเคราะห์ จัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็น ต่าง ๆ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในลักษณะประเด็นร่วม (Convergent analysis) และประเด็นความคิดที่แตกต่าง (Divergent analysis) เพื่อค้นหาความสอดคล้องและความแตกต่างของข้อมูลได้อย่างชัดเจน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้วิเคราะห์แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก เมื่อเรียงอันดับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเปิดเผยข้อมูล (\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.57) ด้านความรู้และทักษะ (\bar{X} = 4.47, S.D. = 0.54) ด้านการตรวจสอบติดตาม (\bar{X} = 4.46, S.D. = 0.55) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.56) และด้านการมีส่วนร่วม (\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.62) ตามลำดับ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2. แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง มี 6 มิติ ประกอบด้วย 1) เป้าประสงค์ (Purpose) 2) พันธกิจ (Mission) 3) วิสัยทัศน์ (Vision) 4) กลยุทธ์ (Strategy) 5) เป้าหมาย (Goal) และ 6) ผลลัพธ์ (Results) ทั้งรูปธรรม (Tangible Results) และนามธรรม (Intangible Results) มีทั้งกลยุทธ์หลัก (Main Strategy) และกลยุทธ์รอง (Secondary Strategy) คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วม (P - Participation Strategy) 2) การเปิดเผยข้อมูล (D - Disclosure of information) 3) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (Creating a safe atmosphere and environment) 4) ด้านความรู้และทักษะ (KS - Knowledge and Skills) 5) ด้านการตรวจสอบติดตาม (M - Monitoring and tracking) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่อย่างแท้จริง ประกอบด้วย 1) ศึกษาบริบทพื้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเปิดเผยข้อมูล ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ด้านความรู้และทักษะ และ ด้านการตรวจสอบติดตาม 2) การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และ 3) การบริหารจัดการ ประกอบด้วย กระบวนการสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry : AI) การวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) และทฤษฎีระบบ (System Theory) จึงทำให้ได้แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ประกอบด้วย

2.1 ด้านการมีส่วนร่วม (P - Participation Strategy) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 สร้างระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกระดับ กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน 2) พัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือภาคีท้องถิ่น กลยุทธ์รอง 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น และองค์กรชุมชน 2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกัน

มิติที่ 1 เป้าประสงค์ (Purpose) ประกอบด้วย 1) พัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเป็นระบบ โปร่งใส และมีส่วนร่วม 2) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการ การดูแล และการพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 3) เพื่อสร้างกลไกการปรับปรุงงานและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามหลักการประกันคุณภาพบริหารและติดตามผล

มิติที่ 2 พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 1) พัฒนาระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน โปร่งใส และมีส่วนร่วม 2) กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพและกระบวนการติดตามที่สอดคล้องกับมาตรฐานปฐมวัยและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) นำข้อมูลจากการติดตามไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีระบบตรวจสอบ โปร่งใส เข้าถึงได้ มาตรฐานเทียบเท่าระดับชาติ และเป็นต้นแบบความน่าเชื่อถือของท้องถิ่น

มิติที่ 4 กลยุทธ์ (Strategy) ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบติดตามและประเมินคุณภาพอย่างเป็นมาตรฐานและโปร่งใส กลยุทธ์รอง 1) กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2) บริหารจัดการระบบติดตามและรายงานผลอย่างเป็นระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์รอง 1) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและเสนอแนวทางพัฒนา 2) พัฒนากระบวนการป้องกัน แก้ไขและประเมินคุณภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ 5 เป้าหมาย (Goal) ประกอบด้วย 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งมีระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลที่เป็นรูปธรรมและโปร่งใส 2) รายงานผลการดำเนินงานและงบประมาณเผยแพร่ต่อสาธารณะ 3) บุคลากรทุกคนเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามและประเมินผล 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและทุกภาคส่วนในการดูแลเด็กอย่างมีคุณภาพ

มิติที่ 6 ผลลัพธ์ (Results) มิติที่ 6.1 รูปธรรม (Tangible Results) ประกอบด้วย 1) มีแผนและรายงานการติดตามประจำปีอย่างน้อย 1 ครั้ง 2) มีการประเมินคุณภาพบุคลากรและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐานผลประเมินไม่น้อยกว่า “ดี” 3) มีข้อมูลการติดตามพัฒนาการเด็กทุกคนครบทุกด้าน 4) มีแผนป้องกันและมาตรการความปลอดภัยที่ผ่านการตรวจสอบ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มิติที่ 6.2 นามธรรม (Intangible Results) ประกอบด้วย 1) เกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งความโปร่งใสและตรวจสอบได้ 2) ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบร่วมกันต่อคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานและการบริหารจัดการ 4) บุคลากรมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 5) เด็กได้รับการดูแลอย่างปลอดภัย และมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ

2.2 ด้านการเปิดเผยข้อมูล (D - Disclosure of information) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ กลยุทธ์รอง 1) บริหารจัดการระบบข้อมูลให้เปิดเผย โปร่งใส และเป็นปัจจุบัน 2) กำหนดแนวทางการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินงานอย่างมีระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาและสร้างเสริมช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเป็นมิตร กลยุทธ์รอง 2.1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล 2.2) พัฒนารูปแบบการสื่อสารที่เป็นมิตรและสร้างความเข้าใจที่ดีต่อชุมชน

มิติที่ 1 เป้าประสงค์ (Purpose) ประกอบด้วย 1) พัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถูกต้อง ทันสมัย และตรวจสอบได้ 2) ผู้ปกครองและชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว 3) สร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในการบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการสื่อสารเชิงบวก

มิติที่ 2 พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 1) จัดระบบการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย และเข้าถึงได้ง่าย ผ่านสื่อที่หลากหลาย 2) ส่งเสริมการสื่อสารสองทางระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลอย่างโปร่งใส 3) พัฒนาและกำกับให้การเปิดเผยข้อมูลงบประมาณ แผนงาน และผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานภาครัฐ

มิติที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นองค์กรแห่งความโปร่งใส เข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา สร้างความเชื่อมั่นร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นศูนย์ต้นแบบด้านธรรมาภิบาลการศึกษา

มิติที่ 4 กลยุทธ์ (Strategy) ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ กลยุทธ์รอง 1) บริหารจัดการระบบข้อมูลให้เปิดเผย โปร่งใส และเป็นปัจจุบัน 2) กำหนดแนวทางการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินงานอย่างมีระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาและสร้างเสริมช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเป็นมิตร กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล 2) พัฒนารูปแบบการสื่อสารที่เป็นมิตรและสร้างความเข้าใจที่ดีต่อชุมชน

มิติที่ 5 เป้าหมาย (Goal) ประกอบด้วย 1) มีระบบเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเข้าถึงได้ง่าย 2) ผู้ปกครองและชุมชนรับรู้และเข้าใจข้อมูลที่เผยแพร่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ระดับความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรต้นแบบด้านการสื่อสารแห่งความโปร่งใส

มิติที่ 6 ผลลัพธ์ (Results) มิติที่ 6.1 รูปธรรม (Tangible Results) ประกอบด้วย 1) มีการเผยแพร่รายงานงบประมาณและผลการดำเนินงานต่อสาธารณะอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2) จำนวนช่องทางการสื่อสารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง 3) มีรายงานการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองและชุมชนอย่างเป็นทางการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 4) มีระบบจัดเก็บและอัปเดตข้อมูลภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นปัจจุบันไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของข้อมูลทั้งหมด มิติที่ 6.2 นามธรรม (Intangible Results) ประกอบด้วย 1) ผู้ปกครองและชุมชน เกิดความเชื่อมั่น ความไว้วางใจต่อการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) เกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ในหมู่บุคลากร 3) เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ที่ชุมชนยอมรับและภาคภูมิใจ

2.3 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (C - Creating a safe atmosphere and environment) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก กลยุทธ์รอง 1) กำหนดมาตรฐานและระบบตรวจสอบความปลอดภัย 2) ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการและติดตามผลด้านความปลอดภัย กลยุทธ์หลักที่ 2 สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันและความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่อบอุ่นและการทำงานเป็นทีมของบุคลากร 2) บูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก

มิติที่ 1 เป้าประสงค์ (Purpose) ประกอบด้วย 1) พัฒนาและรักษาสภาพแวดล้อมของศูนย์ให้ปลอดภัย สะอาด เหมาะสมกับเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ 2) พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีสมรรถนะ ความรู้ และทักษะในการดูแลเด็กและบริหารสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ 3) สร้างวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือ ความไว้วางใจ และความสุขในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มิติที่ 2 พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 1) จัดระบบบริหารจัดการอาคาร สภาพแวดล้อม และอุปกรณ์ให้ปลอดภัยและได้มาตรฐานตามหลักสุขาภิบาล 2) พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีทักษะด้านการดูแลความปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง 3) สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือและความสุขร่วมกันระหว่างบุคลากร เด็ก และผู้ปกครอง

มิติที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งความปลอดภัยเด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขในสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ บุคลากรมีศักยภาพ ชุมชนไว้วางใจและเป็นแบบอย่างแห่งความเป็นเลิศด้านปฐมวัย

มิติที่ 4 กลยุทธ์ Strategy) ประกอบด้วยกลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก กลยุทธ์รอง 1) กำหนดมาตรฐานและระบบตรวจสอบความปลอดภัย 2) ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการและติดตามผลด้านความปลอดภัย กลยุทธ์หลักที่ 2 สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันและความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่อบอุ่นและการทำงานเป็นทีมของบุคลากร 2) บูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก

มิติที่ 5 เป้าหมาย (Goal) ประกอบด้วย 1) พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยยึดหลักความปลอดภัยและคุณภาพการเรียนรู้ 2) ทำให้เด็กมีความมั่นใจ รู้สึกปลอดภัยและมีความสุขในการเรียน 3) จัดให้มีระบบแผนเผชิญเหตุให้กับบุคลากรและเด็ก

มิติที่ 6 ผลลัพธ์ (Results) มิติที่ 6.1 รูปธรรม (Tangible Results) ประกอบด้วย 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านการประเมินมาตรฐานความปลอดภัยและสุขาภิบาล ร้อยละ 100 ต่อปี 2) บุคลากรผ่านการอบรมด้านความปลอดภัยและสุขาภิบาล ร้อยละ 100 ของบุคลากร ผ่านการอบรมต่อปีและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง 3) ร้อยละของบุคลากรและผู้ปกครองที่มีความพึงพอใจต่อบรรยากาศของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 4) การเผยแพร่รายงานความปลอดภัยและผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มิติที่ 6.2 นามธรรม (Intangible Results) ประกอบด้วย 1) เด็กมีความสุข รู้สึกปลอดภัย และกล้าแสดงออกในกิจกรรมการเรียนรู้ 2) บุคลากรมีความภาคภูมิใจในการทำงานและมีแรงจูงใจสูง 3) ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) เป็นต้นแบบแห่งความปลอดภัยและการเรียนรู้

2.4 ด้านความรู้และทักษะ (KS - Knowledge and Skills) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 ยกระดับสมรรถนะและความเชี่ยวชาญวิชาชีพของผู้บริหารและบุคลากร กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาคณะ

และทักษะเฉพาะด้านพัฒนาการเด็ก หลักสูตร และกิจกรรมตามวัย 2) สร้างระบบสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำเพื่อองค์กรแห่งความเชื่อมั่นกลยุทธ์รอง 1) พัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เสริมศักยภาพการสื่อสารและความร่วมมือกับทีมงานและเครือข่ายภายนอก

มิติที่ 1 เป้าประสงค์ (Purpose) ประกอบด้วย 1) พัฒนาศักยภาพผู้บริหารและบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะตามมาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ 3) สร้างระบบการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน การสื่อสาร และการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

มิติที่ 2 พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง 2) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของเด็ก 3) สร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มิติที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพด้านการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

มิติที่ 4 กลยุทธ์ (Strategy) ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 ยกระดับสมรรถนะและความเชี่ยวชาญวิชาชีพของผู้บริหารและบุคลากร กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะด้านพัฒนาการเด็ก หลักสูตร และกิจกรรมตามวัย 2) สร้างระบบสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำเพื่อองค์กรแห่งความเชื่อมั่น กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เสริมศักยภาพการสื่อสารและความร่วมมือกับทีมงานและเครือข่ายภายนอก

มิติที่ 5 เป้าหมาย (Goal) ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบบริหารจัดการคุณภาพและเทคโนโลยีสนับสนุนครบถ้วน 3) มีการประเมินตนเองและปรับปรุงผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ 6 ผลลัพธ์ (Results) มิติที่ 6.1 รูปธรรม (Tangible Results) ประกอบด้วย 1) ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาและอบรม ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง ต่อ ปีการศึกษา 2) มีการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรรายบุคคล (ID Plan) ครบทุกคนและดำเนินการตามแผนอย่างน้อย ร้อยละ 80 3) ผู้บริหารและบุคลากรมีผลการประเมินสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานเฉลี่ยระดับ “ดีมาก” ขึ้นไป 4) มีนวัตกรรมหรือโครงการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากการประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการอบรมอย่างน้อยปีละ 1 โครงการ มิติที่ 6.2 นามธรรม (Intangible Results) ประกอบด้วย 1) บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดวัฒนธรรมการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารและครูเกิดความมั่นใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพ และมีความสุขในการทำงานร่วมกัน 3) เด็กได้รับการดูแลและพัฒนาการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงขึ้นจากบุคลากรที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นองค์กรแห่งคุณภาพและความเชื่อมั่น

2.5 ด้านการตรวจสอบติดตาม (M - Monitoring and tracking) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบติดตามและประเมินคุณภาพอย่างเป็นมาตรฐานและโปร่งใส กลยุทธ์รอง 1) กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2) บริหารจัดการระบบติดตามและรายงานผลอย่างเป็นระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์รอง 1) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและเสนอแนวทางพัฒนา 2) พัฒนาระบบการป้องกัน แก้ไข และประเมินคุณภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ 1 เป้าประสงค์ (Purpose) ประกอบด้วย 1) พัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเป็นระบบ โปร่งใส และมีส่วนร่วม 2) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการ การดูแล และการพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 3) เพื่อสร้างกลไกการปรับปรุงงานและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามหลักการประกันคุณภาพบริหารและติดตามผล

มิติที่ 2 พันธกิจ (Mission) ประกอบด้วย 1) พัฒนาระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน โปร่งใส และมีส่วนร่วม 2) กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพและกระบวนการติดตามที่สอดคล้องกับมาตรฐานปฐมวัยและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) นำข้อมูลจากการติดตามไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

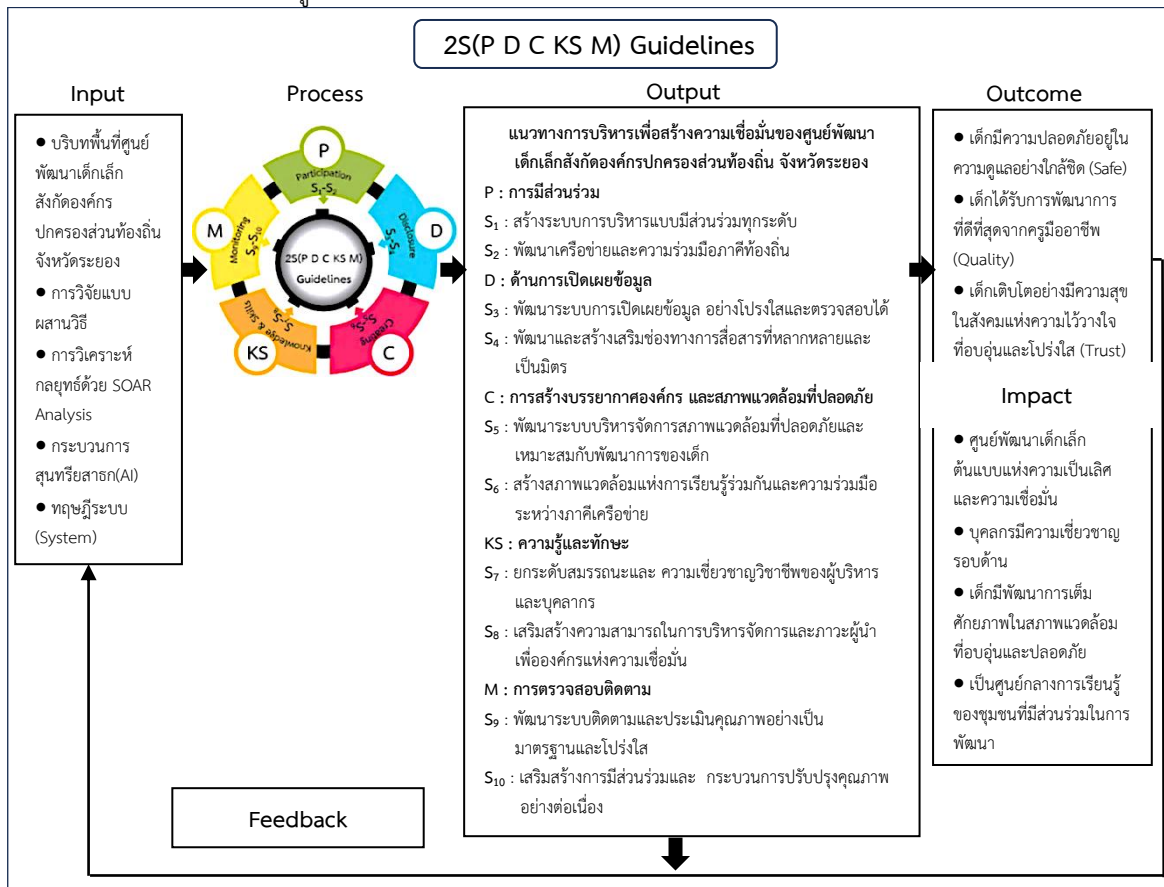
มิติที่ 3 วิสัยทัศน์ (Vision) คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีระบบตรวจสอบโปร่งใส เข้าถึงได้ มาตรฐานเทียบเท่าระดับชาติ และเป็นต้นแบบความน่าเชื่อถือของท้องถิ่น

มิติที่ 4 กลยุทธ์ (Strategy) ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบติดตามและประเมินคุณภาพอย่างเป็นมาตรฐานและโปร่งใสกลยุทธ์รอง 1) กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2) บริหารจัดการระบบติดตามและรายงานผลอย่างเป็นระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์รอง 1) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและเสนอแนวทางพัฒนา 2) พัฒนาระบบการป้องกัน แก้ไขและประเมินคุณภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

มิติที่ 5 เป้าหมาย (Goal) ประกอบด้วย 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งมีระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลที่เป็นรูปธรรมและโปร่งใส 2) รายงานผลการดำเนินงานและงบประมาณเผยแพร่ต่อสาธารณะ

มิติที่ 6 ผลลัพธ์ (Results) มิติที่ 6.1 รูปธรรม (Tangible Results) ประกอบด้วย 1) มีแผนและรายงานการติดตามประจำปีอย่างน้อย 1 ครั้ง 2) มีการประเมินคุณภาพบุคลากรและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามเกณฑ์มาตรฐาน ผลประเมินไม่น้อยกว่า “ดี” 3) มีข้อมูลการติดตามพัฒนาการเด็กทุกคนครบทุกด้าน 4) มีแผนป้องกันและมาตรการความปลอดภัยที่ผ่านการตรวจสอบ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มิติที่ 6.2 นามธรรม (Intangible Results) ประกอบด้วย 1) เกิดวัฒนธรรมองค์กรแห่งความโปร่งใสและตรวจสอบได้ 2) ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักในความรับผิดชอบร่วมกันต่อคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานและการบริหารจัดการ 4) บุคลากรมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 5) เด็กได้รับการดูแลอย่างปลอดภัย และมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพ

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ดังภาพองค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง 2S (P D C KS M) Guidelines
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

อภิปรายผล

จากองค์ความรู้ใหม่แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง 2S (P D C K S M) Guidelines สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาบริบทพื้นที่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเปิดเผยข้อมูล ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ด้านความรู้และทักษะ และ ด้านการตรวจสอบติดตาม

1.2 การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1.3 การบริหารจัดการ ประกอบด้วย กระบวนการสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry, AI) การวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) และทฤษฎีระบบ (System Theory)

2. กระบวนการ (Process) ผู้วิจัยนำแนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง โดยการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด กระบวนการสุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry : AI) ประกอบด้วย วงจร 5D ได้แก่ การระบุและนิยามมิติในการศึกษาวิจัย (Define, D1) การค้นพบด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Discovery, D2) การสร้างฝัน (Dream, D3) ประเด็นจุดเน้น ประเด็นทั่วไป และประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดจากความแตกต่าง การออกแบบ (Design, D4) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) โอกาส (Opportunities) แรغبันดาลใจ (Aspirations) ได้แก่ เป้าประสงค์ (Purpose) พันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) กลยุทธ์ (Strategy) เป้าหมาย (Goal) และผลลัพธ์ (Results) ทั้งรูปธรรม (Tangible Results) และนามธรรม (Intangible Results) และการลงมือปฏิบัติ (Destiny, D5) คือ การสร้างและพัฒนาแนวทางด้วยการกำหนดกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง

3. ผลผลิต (Outputs) แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ทั้ง 5 มิติ ประกอบด้วย ได้แก่ เป้าประสงค์ (Purpose) พันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) กลยุทธ์ (Strategy) เป้าหมาย (Goal) และผลลัพธ์ (Results) ทั้งรูปธรรม (Tangible Results) และนามธรรม (Intangible Results) และกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วม (P - Participation Strategy) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 สร้างระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกระดับ กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน 2) พัฒนากลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือภาคีท้องถิ่น กลยุทธ์รอง 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น และองค์กรชุมชน 2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกัน

3.2 การเปิดเผยข้อมูล (D - Disclosure of information) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ กลยุทธ์รอง 1) บริหารจัดการระบบข้อมูลให้เปิดเผย โปร่งใส และเป็นปัจจุบัน 2) กำหนดแนวทางการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินงานอย่างมีระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาและสร้างเสริมช่องทางสื่อสารที่หลากหลายและเป็นมิตร กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล 2) พัฒนารูปแบบการสื่อสารที่เป็นมิตรและสร้างความเข้าใจที่ดีต่อชุมชน

3.3 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (C - Creating a safe atmosphere and environment) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก กลยุทธ์รอง 1) กำหนดมาตรฐานและระบบตรวจสอบความปลอดภัย 2) ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการและติดตามผลด้านความปลอดภัย กลยุทธ์หลักที่ 2 สร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันและความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย กลยุทธ์รอง 1) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่อบอุ่นและการทำงานเป็นทีมของบุคลากร 2) บูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก

3.4 ด้านความรู้และทักษะ (KS - Knowledge and Skills) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 ยกระดับสมรรถนะและความเชี่ยวชาญวิชาชีพของผู้บริหารและบุคลากร กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะด้านพัฒนาการเด็ก หลักสูตร และกิจกรรมตามวัย 2) สร้างระบบสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำเพื่อองค์กรแห่งความเชื่อมั่น กลยุทธ์รอง 1) พัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เสริมศักยภาพการสื่อสารและความร่วมมือกับทีมงานและเครือข่ายภายนอก

3.5 ด้านการตรวจสอบติดตาม (M - Monitoring and tracking) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์หลัก และ 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบติดตามและประเมินคุณภาพอย่างเป็นมาตรฐานและโปร่งใส กลยุทธ์รอง 1) กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2) บริหารจัดการระบบติดตามและรายงานผลอย่างเป็นระบบ กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์รอง 1) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและเสนอแนวทางพัฒนา 2) พัฒนาระบบการป้องกัน แก้ไข และประเมินคุณภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

4. ผลลัพธ์ (Outcome) แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง ดังนี้ 1) เด็กมีความปลอดภัยอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิด (Safe) 2) เด็กได้รับการพัฒนาการที่ดีที่สุดจากครูมืออาชีพ (Quality) 3) เด็กเติบโตอย่างมีความสุขในสังคมแห่งความไว้วางใจที่อบอุ่นและโปร่งใส (Trust)

5. ผลสะท้อนกลับ (Feedback) คือ การเปิดรับฟังเสียงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการประเมินความพึงพอใจ การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก และรางวัลที่ได้รับจากภาคส่วนต่าง ๆ

6. ผลกระทบ (Impact) คือ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบแห่งความเป็นเลิศและความเชื่อมั่น มีระบบการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญรอบด้าน เด็กมีพัฒนาการเต็มศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและปลอดภัย เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง 2S (P D C KS M) Guidelines เป็นแนวทางที่นำเสนอกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้จากการบูรณาการการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการสุนทรียศาสตร์ (Appreciative Inquiry : AI) การวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) และทฤษฎีระบบ (System Theory) ครอบคลุม 6 มิติ ประกอบด้วย 1) เป้าประสงค์ (Purpose) 2) พันธกิจ (Mission) 3) วิสัยทัศน์ (Vision) 4) กลยุทธ์ (Strategy) 5) เป้าหมาย (Goal) และ 6) ผลลัพธ์ (Results) ทั้งรูปธรรม (Tangible Results) และนามธรรม (Intangible Results) มีทั้งกลยุทธ์หลัก (Main Strategy) และกลยุทธ์รอง (Secondary Strategy) คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วม (P - Participation Strategy) 2) การเปิดเผยข้อมูล (D - Disclosure of information) 3) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (C - Creating a safe atmosphere and environment) 4) ด้านความรู้และทักษะ (KS - Knowledge and Skills) 5) ด้านการตรวจสอบติดตาม (M - Monitoring and tracking)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานด้านการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรบูรณาการแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาเชิงบวกเป็นกรอบเชิงนโยบายและการวางแผนพัฒนาการศึกษา โดยต่อยอดจุดแข็งและศักยภาพของชุมชนจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.2 ผู้บริหารการศึกษาควรนำกระบวนการสุนทรียศาสตร์ (Appreciative Inquiry : AI) และการวิเคราะห์ซออาร์ (SOAR Analysis) มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์บนฐานจุดแข็งขององค์กร

1.3 ผู้บริหารการศึกษาควรพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการบริหารเชิงบวก การคิดเชิงระบบ และการทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการนำแนวคิดจากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในบริบทการปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีระบบติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียนจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการปรับปรุง พัฒนา และขยายผลแนวทางการบริหารการศึกษาเชิงบวกอย่างเป็นรูปธรรม

1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลนวัตกรรมทางการศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาชุมชนการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร คุณภาพบริการ หรือปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สะท้อนถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของระบบงานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้าน

2.2 ควรพัฒนาและทดสอบโมเดลเชิงระบบสำหรับการบริหารและการสร้างความเชื่อมั่นจากผลการการศึกษาที่มีอยู่ พร้อมทั้งดำเนินการทดสอบประสิทธิผลผ่านการวิจัยเชิงทดลอง หรือกึ่งทดลอง เพื่อยืนยันผลในเชิงประจักษ์

2.3 ควรต่อยอดผลการวิจัยพัฒนาแผนปฏิบัติการและนำไปปฏิบัติการเพื่อวัดผลและประเมินผลความสำเร็จและยกระดับสู่ความเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรรณิกา กรานเลิศ. (2559). ธรรมชาติของเครื่องมือนวัตกรรมที่ยอมรับจากประชาชนในการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 24(46): 306-307.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ข่าวสด. (2567). **พ่อแม่ช็อกใจ ลูกสาว 3 ขวบ หายจากศูนย์เด็กเล็กจมน้ำสดในสระพบพิรุณหลายจุด**. Khasod Online. สืบค้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2568, จาก https://www.khasod.co.th/aroundthailand/news_9288285
- คมชัดลึก. (2566). **พ่อร้อง ลูกชาย 2 ขวบ โดนครู 'ศูนย์เด็กเล็ก' เสลภูมิ ใช้ถาดข้าวฟาดซ้ำทั้งหลัง**. Komchadluek. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2568, จาก <https://www.komchadluek.net/news/crime/563044>
- เนชั่นทีวี. (2566). **ผู้ปกครองบุก อบต. กัดต้นไม้ "ครูศูนย์เด็กเล็ก" เห็นคาตาตีหลาน 3 ขวบ**. Nation. สืบค้นเมื่อ 06 พฤศจิกายน 2568, จาก <https://www.nationtv.tv/news/region/378918604>
- ภัทรกร โนสี, ศพทาเทพ จันทร์เจริญ, และธงชาติ วงษ์สุวรรณ. (2565). ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อ.แม่ฟ้าหลวง จ. เชียงราย. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 5(6): 70.
- มัทรี บุญเจริญ, และสุพธินันท์ พรหมสุวรรณ. (2560). การศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะภาวะผู้นำภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมของผู้นำที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการทำงานของพนักงานองค์กรในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. 10(1): 146.
- สกล สกุกกล้า, และชญานีน ศรีกรกระโทก. (2566). ธรรมชาติของผู้นำในยุคดิจิทัลกับการสร้างองค์กรแห่งความสุข. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*. 19(2): 30.
- สำนักงานจังหวัดระยอง. (2567). **แผนพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**. 4-14, 78,198. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2568, จาก http://rayong.go.th/web/assets/Uploads/department/document/2023112_898589.pdf
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดระยอง. (2567). **ข้อมูลระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น ปีการศึกษา 1/2567**. ระยอง: ผู้แต่ง.

- อรรถัย พลมัน, และรัตนา กาญจนพันธ์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จังหวัดชลบุรี. *วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์*. 8(1): 136.
- iSTRONG Mental Health. (2561). *วิธีสร้างความมั่นใจให้ลูกของคุณ*. Retrieved November 15, 2025, จาก <https://www.istrong.co/single-post/build-trust-kids>
- Kreicie, R.V., & D. W. Mogan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Parlak, B., & DoGan, K., C. (2022). *The Handbook of Public Administration (Vol. 2)*. Livre de Lyon. Retrieved October 20, 2025, from <https://bookchapter.org/kitaplar/Public%20Administration-Vol % 202.pdf>
- Sinnaiah, T., Adam, S., & Mahadi, B. (2023). A strategic management process: the role of decision-making style and organisational performance, *Journal of Work-Applied Management*. 15(1): 46. <https://doi.org/10.1108/JWAM-10-2022-0074>
- Thai PBS. (2565). *ย้อนสถิติ 9 ปี ลิ้มเด็กในรถ แนะ 3 ข้อต้องทำก่อนขึ้น-ลงรถ*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/318945>